

Sygn. akt II UK 161/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 15 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Romualda Spyt (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z wniosku S. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 marca 2012 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 27 stycznia 2011 r.,

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2010 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawcy S. M. prawo do emerytury od 5 kwietnia 2010 r.

Sąd ustalił, że wnioskodawca, urodzony 5 kwietnia 1950 r., legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 28 lat, 2 miesiące i 24 dni. W tym okresie pracował we Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego od 27 marca 1969 r. do 29 kwietnia 1978 r. na stanowisku posadzkarza, a w Przedsiębiorstwie „Z.” od 10 maja 1978 r. do 31 października 1993 r. na stanowisku posadzkarz-betoniarz.

Sąd uznał, że wnioskodawca w powyższym okresie wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu poz. 4, działu V, wykazu A (prace zbrojarskie i betoniarskie), stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Sąd uznał, że ma on prawo do emerytury na podstawie art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) z uwagi na spełnienie wszystkich ustawowych przesłanek w nim wskazanych.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 27 stycznia 2011 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że prawo do emerytury na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przysługuje ubezpieczonemu, który poza spełnieniem warunku wieku i ogólnego stażu pracy, legitymuje się co najmniej 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Te prace wymienione zostały w powoływanym przez Sąd pierwszej instancji wykazie. Oznacza to, że tylko wykonywanie prac tam wymienionych ma wpływ na prawo do emerytury na podstawie powyższego przepisu W wykazie tym nie ujęto stanowiska posadzkarz. Wnioskodawca, jak wynika z akt osobowych, zajmował wyłącznie takie stanowisko, tylko takie prace wykonywał. Nie były to na pewno prace zbrojarskie i betoniarskie, bowiem mają one zupełnie inny charakter i wykonywane są na wcześniejszych etapach budowy.

Prac wykończeniowych na budowie, które wykonywał wnioskodawca, nie można uznać za prace betoniarza, mimo korzystania przy nich z betonu.

Wnioskodawca zaskarżył ten wyrok w całości skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu wskazano, że wadliwość uzasadnienia Sądu Apelacyjnego w zasadzie nie pozwala skarżącemu na merytoryczne odniesienie się do przebiegu procesu wykładni i stosowania prawa przez Sąd drugiej instancji. Zwrócono także uwagę, że Sąd w zupełności pominął jakościową różnicę pomiędzy zatrudnieniem na określonym stanowisku, a wykonywaniem pracy o określonym charakterze.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ma usprawiedliwioną podstawę (z wyłączeniem art. 233 § 1 k.p.c., którego zastosowanie – z uwagi na treść art. 398³ § 3 k.p.c. - nie podlega kontroli w postępowaniu kasacyjnym), bowiem istotnie Sąd drugiej instancji naruszył art. 328 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Uzasadnienie wyroku nie zawiera wszystkich obligatoryjnych elementów i z tego powodu nie sposób dokonać kontroli wyводу Sądu drugiej instancji, który doprowadził do wydania orzeczenia.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w spornym okresie wnioskodawca, zatrudniony na stanowisku posadzkarz-betoniarz w Przedsiębiorstwie Budownictwa Przemysłowego, wykonywał prace polegające na wylewaniu betonów pod posadzki, wykonywaniu posadzek, wylewaniu lastryka i jego szlifowaniu i zakwalifikował je pod poz. 4, działu V, wykazu A - załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd drugiej instancji, zmieniając wyrok Sądu pierwszej instancji, ograniczył się do stwierdzenia, że ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku posadzkarza i nie

wykonywał prac zbrojarskich i betoniarskich, które „mają zupełnie inny charakter” i są „wykonywane na innych (wcześniejszych) etapach budowy” oraz że prace wykonywane przez ubezpieczonego to „prace wykończeniowe danej budowy, a korzystanie z betonu nie powoduje, że wnioskodawca był betoniarzem”. Nie jest więc jasne, czy w ocenie Sądu ubezpieczony nie wykonywał prac wyżej wyszczególnionych przez Sąd pierwszej instancji czy też je wykonywał, ale nie były to prace, które można zakwalifikować pod poz. 4, działu V, wykazu A. Nie wynika to bowiem jednoznacznie z treści uzasadnienia. Nie wiadomo więc czy chodzi o zmianę ustaleń faktycznych w zakresie rodzaju wykonywanych prac, czy też o zmianę ich kwalifikacji prawnej. W tym pierwszym przypadku – z uwagi na treść art. 328 § 2 k.p.c. - punktem wyjścia powinny być prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne. Niezbędnie zatem było przedstawienie wyводу dotyczącego oceny zgromadzonych w sprawie dowodów i ustalenie na tej podstawie charakteru pracy ubezpieczonego, a w następnej kolejności kwalifikacja tej pracy w kontekście wskazanej pozycji wykazu A. W przypadku zaś jedynie odmiennej oceny prawnej pracy wykonywanej przez ubezpieczonego konieczna była charakterystyka pracy zbrojarskiej i betoniarskiej, której w tym przypadku zabrakło. Ogólne stwierdzenia Sądu drugiej instancji wyrażające jego pogląd co do tej kwestii są niewystarczające dla właściwej subsumcji pod normę art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), co prowadzi do wniosku o naruszeniu przez Sąd drugiej instancji również i tego przepisu zawartego w pierwszej podstawie kasacyjnej. Nie jest bowiem możliwe prawidłowe zastosowanie prawa materialnego bez zgodnego z prawem procesowym ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. między innymi wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., I PK 164/05, Monitor Prawa Pracy 2006 nr 10, s. 541). W takiej jednak sytuacji Sąd Najwyższy rozważa zasadność zarzutów naruszenia prawa materialnego, a nie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

